

PARC NACIONAL KRUGER

Per Jordi Muntaner

A finals d'agost de 2022, vaig tenir l'oportunitat de fer un viatge al parc nacional Kruger, situat al nord-est de la república de Sud-africana. Aquest escrit és una petita aportació dels que és aquest parc i del que vaig poder veure.

Es tracta d'un dels parcs nacionals més antics del món. Va ser fundat per Paul Kruger el 1898. Inicialment, va ser una reserva de caça denominada Sabie que, posteriorment, el 1927, va donar lloc a l'actual parc, quan es va promulgar la llei de Parcs Nacionals de Sud-àfrica. Aquesta persona va ser president de la república de Transvaal, posteriorment integrada en l'actual república Sud-africana. Es tracta d'un parc molt gran, amb uns 19.500 quilòmetres quadrats de superfície, és a dir, unes 5,4 vegades la superfície de Mallorca. Té una forma allargada en direcció nord a sud i té uns 350 quilòmetres de llarg per 60 d'ample. Està situat al nord-est del país i té frontera a l'est amb Moçambic i al nord amb Zimbàbue. El Kruger inclou una sèrie de reserves de caça de propietat privada que, fins fa pocs anys, estaven hermèticament tancades. Però, es va arribar a un acord i aquestes barreres es varen eliminar el 1993 per permetre els desplaçaments de la gran fauna, amb uns resultats molt satisfactoris, tant pel parc com per a les finques privades. El Kruger va romandre completament tancat tot el seu perímetre, però recentment es varen eliminar aquests tancaments en els seus límits amb el parc nacional Limpopo, de Moçambic.

El 2002 es va signar un acord de creació d'un immens parc transfronterer anomenat Gran Limpopo. Aquest parc estarà format pel parc nacional Kruger, el parc nacional Limpopo, de Moçambic i el parc nacional Gonarezhou, de Zimbàbue, a més d'algunes altres zones protegides més petites d'aquests tres països. Tindrà una superfície d'uns 35.000 quilòmetres quadrats, però està previst que augmenti fins als 100.000. Actualment, ja s'han eliminat les tanques existents, de forma que la fauna ja pot circular lliurement per tot

aquest enorme espai. Una vegada estigui obert, els visitants podran travessar les fronteres de tots tres països sense sortir dels límits del gran parc. Evidentment, es tracta d'un projecte impressionant que afavorirà enormement els moviments i desplaçaments de la fauna i de la biodiversitat en general. També atraurà una major quantitat de visitants i afavorirà el desenvolupament de les comunitats locals que hi viuen a dintre del parc i a tota la seva perifèria. Moçambic va patir una cruenta guerra que va durar quinze anys, del 1977 al 1992, i que va destruir la majoria d'infraestructures del país i va massacrar la fauna silvestre. Aquest parc transfronterer ajudarà a la total recuperació de la fauna de la part moçambiquesa. Sud-àfrica ha ajudat Moçambic a recuperar la seva fauna traslladant espècies a aquest país, com per exemple elefants, per afavorir la seva recuperació.

El paisatge

El Kruger és una immensa sabana arbustiva, amb algunes zones més obertes. Està format per una extensió predominantment plana o lleugerament ondulada i elevada entre 200 i 500 msnm. Al llarg del Parc hi ha nombrosos monticles granítics de poca altura denominats Kopjes, que poden acollir fauna que no es troba a les zones planes. Al sud-oest hi ha una zona amb algun cim que arriba als 800 msnm. Entre el riu Limpopo que fa frontera al nord amb Zimbàbue i el riu Umkgwenya o Crocodile (riu dels cocodrils) que limita al parc pel sud, hi ha una sèrie de rius més o menys cabalosos, alguns dels quals es poden arribar a eixugar del tot durant el període sec, com són el Letaba, Sabie, Levubu i Olifants. Normalment, els llits d'aquests rius són bastant amples ja que en època de pluges porten molta més aigua que durant els períodes de sequera, si no es queden completament secs.

A la plana anterior, antípop aquàtic
Kobus ellipsiprymnus.

A la dreta, paisatge de Kruger on
s'aprecien diferents ambients.

A dalt, Raficer comú *Raphicerus campestris*.

A la plana de la dreta, a dalt còssifa gorjablanc *Cossypha humeralis*. A baix, calau terrestre meridional *Bucorvus leadbeateri*.

El clima

El clima és subtropical/tropical, amb zones de clima càlid semiàrid. Els mesos de setembre i octubre constitueixen el període més sec. A finals d'octubre comença la temporada de pluges, que coincideix amb l'estiu, la qual finalitza el març. Al nostre estiu coincideix a l'hemisferi sud amb l'hivern i les temperatures, sobretot de nit i de matinada, poden baixar bastant i convé anar preparats per passar fred a primeres hores i calor més tard.

La flora i fauna

La flora és diversa, allotjant quasi dues mil espècies vegetals. Destaquen les garrigues de mopane (*Colophospermum mopane*), la sabana poblada d'arbres espinosos (*Sclerocarya birrea*), els matolls d'acàcies, els boscos de ribera i la presència de baobabs (*Adansonia digitata*).

La fauna és molt variada. Al mercat, existeixen guies dels mamífers i dels aucells de Sud-àfrica que ajuden molt a la identificació de totes les espècies.

La regió nord del parc és excel·lent per a l'observació d'aus però més pobre per veure mamífers, el que no vol dir que no es vegin, per descomptat. La regió central és excel·lent per lleons i altres depredadors, mentre que l'àrea de les planes atrau una gran varietat d'antílops, zebres i girafes que, a la vegada, atrauen els depredadors. La regió sud és millor per gaudir dels mamífers, però pot estar bastant més concorreguda, si bé el parc és molt gran i amb moltes pistes que dispersen els visitants.

Hi ha unes 150 espècies de mamífers. La més visible i senyera del parc és l'antílop impala (*Aepyceros melampus*), amb una població extraordinàriament gran, censada als voltants dels 150.000 exemplars. S'ajunten grups arreu del parc formats per femelles i mascles joves dominats per un mascle adult. Es poden veure a molt poca distància. La segona espècie en abundància és el

Zebra comuna *Equus quagga burchellii*
pasturant

búfal (*Syncerus caffer*), amb un població d'uns 48.000 exemplars, formant grups, de vegades de molts individus, si bé es poden veure exemplars solitaris. Un altre antilop abundant és el gran kudú (*Tragelaphus strepsiceros*), amb uns 15.000 individus. Els elefants (*Loxodonta africana*), amb uns 17.000 exemplars, també són molt visibles. S'han fet trasllats a altres llocs i països, per evitar la superpoblació ja que poden afectar greument la vegetació, especialment

als arbres, que tomben per menjar-se les fulles i escorces en èpoques de molta sequera i manca d'altra vegetació. La zebra de Burchell (*Equus quagga burchellii*) també és molt abundant, amb uns 30.000 exemplars, seguit dels nyus blaus (*Connochaetes taurinus*), les girafes (*Giraffa camelopardalis giraffa*) i els facoquers (*Phaechoerus africanus*) es veuen també una mica per tot. També són importants i fàcils d'observar els hipopòtams (*Hippopotamus*

amphibius) i un rèptil que inclouré aquí, el cocodril de Nil (*Crocodylus niloticus*), que, evidentment, s'han de cercar a rius i llacunes del parc. Entre els carnívors es poden veure quasi amb tota seguretat els lleons (*Panthera leo*) i la hiena tacada (*Crocuta crocuta*). Amb sort, es poden veure els cans salvatges africans (*Lycan pictus*) i una mica més difícilment el lleopard (*Panthera pardus*), amb uns 1.000 exemplars a l'interior del parc. Però, si es fa una visita

guiada, és possible veure'ls a causa que els guies dels grups es comuniquen entre ells si en veuen un. Igual ocorre amb el rinoceront blanc (*Ceratotherium simum*), que malgrat ha disminuït molt, encara hi ha, segon dades del 2021, uns 2.500 exemplars i només 268 de rinoceront negre (*Diceros bicornis*); per tant aquest darrer és molt difícil de veure. Molt més escàs és el guepard (*Acinonyx jubatus*), amb una població petita

al Kruger. Entre les mones, només hi ha dues espècies presents, els papions negres (*Papio ursinus*) i les mones verdes comunes (*Chlorocebus pygerythrus*). Ambdues es poden veure amb facilitat, però aquesta darrera freqüenta els ambients humans, com les àrees recreatives i de serveis i arriba a robar, sense cap complex, el menjar als turistes. Altres antilops que s'hi poden veure, són l'antilop aquàtic (*Kobus ellipsiprymnus*),

antilop jeroglífic (*Tragelaphus scriptus*), el niala (*Tragelaphus angasii*), el rafi-cer comú (*Raphicerus campestris*) i el duiquer comú (*Sylvicapra grimmia*). Un altre antilop molt més local, però molt guapo, és l'antilop salta-roques (*Oreotragus oreotragus*), que es pot trobar als monticles granítics denominats Kopjes. Cercant una mica poden detectar-se els esquiroles del matoll d'Smith (*Paraxerus cepapi*) i dues de les espècies de

mangostes, la ratllada (*Mungos mungo*) i la nana (*Helogale parvula*). Hi ha moltes més espècies, però no són tan fàcils de veure o s'ha d'anar a zones més concretes del parc o... tenir sort!

Les aus també són una part important, però requereixen una mica més d'atenció. Passant uns dies al parc amb un guia que domini el tema, es poden veure més de dues-centes espècies. Una barbaritat! A continuació esmentaré algunes de les espècies que he vist i que m'han semblat més comuns.

Entre les rapinyaires, les més representatives són l'àguila batallaire (*Terathopius ecaudatus*), l'astor cantaire bec-roig (*Melierax metabates*), l'àguila rapaç (*Aquila rapax*), l'àguila emmantellada (*Aquila spilogaster*), serpentari bru (*Circaetus cinereus*), l'àguila marcial (*Polemaetus bellicosus*) i el voltor dorsi-blanc africà (*Gyps africanus*). No vàrem veure ni el secretari (*Sagittarius serpentarius*) ni el voltor orellut (*Torgos tracheliotus*), també presents al parc.

A les zones humides i voreres dels rius es poden veure el pigarg africà (*Haliaeetus vocifer*), la jacana africana (*Actophilornis africanus*), la gallineta negra (*Zapornia flavirostra*), l'anhinga africana (*Anhinga rufa*), tàntal africà (*Mycteria ibis*), aucell martell (*Scopus umbretta*), juia coronada (*Vanellus coronatus*) i la juia armada (*V. armatus*), jabirú africà (*Ephippiorhynchus senegalensis*), l'oca d'Egipte (*Alopochen aegyptiaca*), el corb marí africà (*Microcarbo africanus*) i algunes altres que tenim aquí, com l'agró blanc gros (*Ardea alba*), l'agró gris (*Ardea cinerea*), toret (*Ardeola ralloides*) i l'ibis negre (*Plegadis falcinellus*).

Algunes aus no passeriformes són més o manco abundants i es veuen una mica per tot, com el Calau becgroc meridional (*Tockus leucomelas*), tres espècies de tòrtres, la del Senegal (*Streptopelia senegalensis*), la ploraneira (*S. decipiens*) i l'ullvermella (*S. semitorquata*), el gaig blau de clatell verd (*Coracias caudatus*), tres espècies d'arner, el garser (*Ceryle rudis*), l'arner ma-

Tockus leucomelas Calau becgroc meridional.

laquita (*Corythornis cristatus*) i el capbrú (*Halcyon albiventris*), els puputs africà (*Upupa africana*) i arbori verd (*Phoeniculus purpureus*), el corb pitblanc (*Corvus albus*), la pintada comuna (*Numida meleagris*), el francolí de Natal (*Pternistis natalensis*), la Ganga de dues bandes (*Pterocles bicinctus*), el sisó crestat (*Lophotis ruficrista*), el turac unicolor (*Corythaixoides concolor*), l'abellerol frontblanc (*Merops bullockoides*) i el lloro capbrú (*Poicephalus cryptoxanthus*). Vàrem veure molt pocs estruços (*Struthio camelus*), segurament per no visitar hàbitats adequats per a l'espècie.

Entre els passeriformes, una breu selecció és la següent: dos estornells metàl·lics, com l'estornell de Burchell (*Lamprotornis australis*) i el del Cap (*Lamprotornis nitens*), el xàtxero blanc africà (*Motacilla aguimp*), els teixidors social comú (*Ploceus cucullatus*) i l'em-mascarat (*Ploceus velatus*), el quelea becvermell (*Quelea quelea*), el gorrió del Cap (*Passer melanurus*), el bulbul tricolor (*Pycnonotus tricolor*), el drongo cuaforçat (*Dicrurus adsimilis*) i el gafarró de front groc (*Crithagra mozambica*). Entre les oronelles es poden veure l'oronella cuallarga (*Hirundo smithii*) i l'oronella abisinia (*Cecropis abyssinica*).

Algunes dades per visitar aquest parc

El Kruger es troba al sud del tròpic de Capricorn i està fora de la zona dels moscards que transmeten la malària. Malgrat això, convé prendre precaucions i aplicar-se repel·lents contra els insectes. Si es visita durant el nostre estiu, que allà coincideix amb l'època seca i menys calorosa, convé portar roba d'abric, però també anar preparat per passar calor i dur protecció solar. La millor època per visitar-lo és de maig a setembre, que coincideix amb el període sec.

Al Kruger s'arriba, normalment, volant fins a l'aeroport de Tambo, a Johannesburg. D'aquí es pot viatjar amb vehicle privat, en un trajecte d'unes 5 hores, o amb autobús de línia fins al

parc. El viatge amb cotxe és una opció recomanada per alguns viatgers. Però, l'opció més còmoda i ràpida és agafant un vol interior fins a qualcun dels tres aeroports que es troben als voltants del Parc. Aquests són el de Phalaborwa, al nord, Hoedspruit a la zona central i Mpumalanga al sud, amb vols d'una hora de durada, aproximadament. També es pot volar des de Ciutat del Cap, però està bastant més lluny.

L'allotjament s'ha de reservar amb uns quants mesos d'antelació. Hem de tenir en consideració que aquest parc rep, aproximadament, un milió i mig de visitants cada any. Es pot anar a hotels o "lodges" a la perifèria del parc, més còmode, però una mica més car, o a establiments a l'interior del parc. Els preus s'han de consultar i poden ser molt variats, des de molt cars o cars fins a més assequibles.

Hi ha tretze entrades distribuïdes als voltants del parc i l'horari d'accés és de 6 a 18 hores. Per entrar-hi s'ha d'omplir un formulari i pagar una taxa d'uns 25 euros els adults i la meitat els nens. Si hi entrem amb vehicle propi (llogat), no és necessari un tot terreny. S'ha de tenir en compte que a les pistes s'aixeca molta pols. Dins del parc s'ha de pagar per entrar a les reserves de caça privades. Si hi anam amb un grup, els vehicles estan oberts i s'ha de protegir l'òptica de la pols i dur material de neteja per prismàtics i càmeres de fotos. I heu de saber que viatjar per dins del parc és molt segur.

Crec recomanable organitzar el viatge amb un grup guiat ja que disposa de vehicles adaptats per a l'observació de fauna i evita tots els problemes burocràtics i d'organització. També es poden incloure en la reserva sortides nocturnes, que resulten molt interessants.

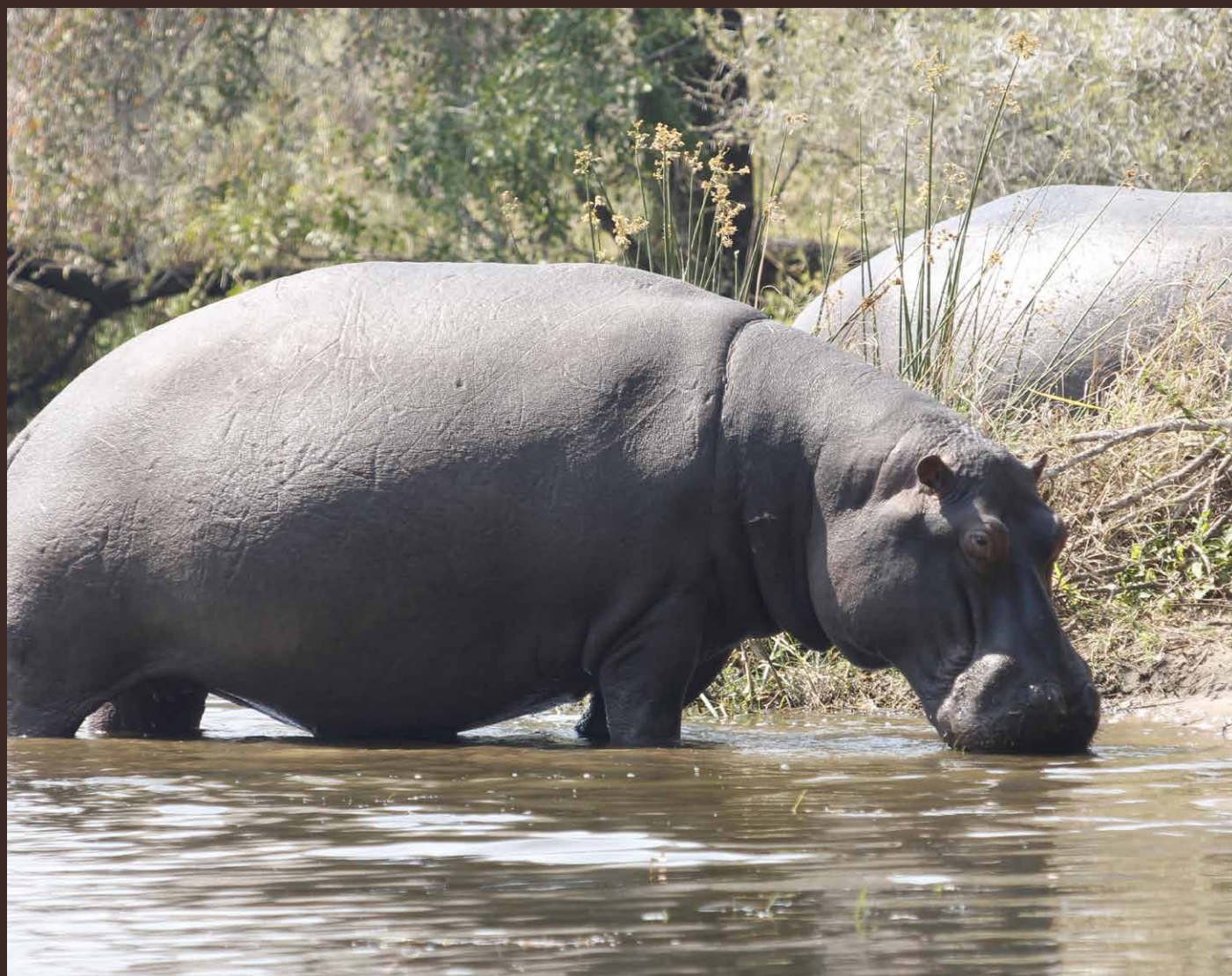
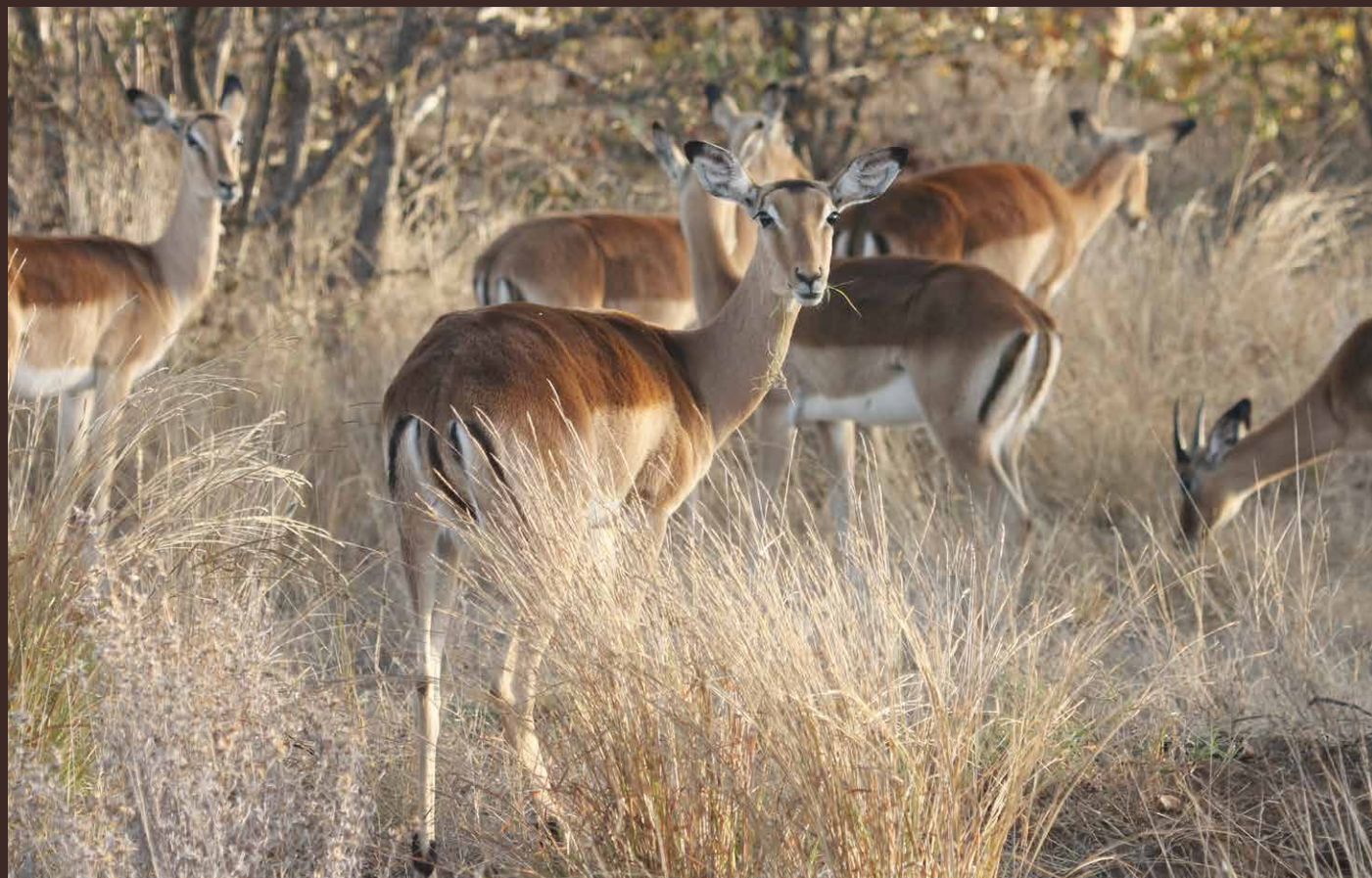
Respectar la vida silvestre i altres humans

No es pot interferir amb la vida silvestre, ja sigui alimentant-los o conduïnt massa a prop seu o a massa velocitat, ja que es poden produir atropellaments

A la plana anterior, elefant africà *Loxodonta africana*.

A la dreta, abellerol petit *Merops pusillus*.

esquerra, a dalt, impala *Aepyceros melampus*. Abaix, hipopòtam *Hippopotamus amphibius*.

En aquesta plana, francolí de Natal *Pternistis natalensis*.

d'animals. La vida silvestre sempre té dret de pas en creuar les pistes o carreteres asfaltades. Està absolutament prohibit sortir dels vehicles. Hi ha alguna excepció a determinats ponts llargs a on es pot estar segur a la zona central i pujar al cotxe si entra qualche animal perillós. És un bon moment per estirar les cames, gaudir del paisatge i de la fauna i de tirar fotos. De vegades, es pot produir que arribin uns quants vehicles si es produeix una escena de caça o l'albirament d'un exemplar apreciat, com pot ser un lleopard o un rinoceront. S'ha d'apagar el motor, no fer renou i respectar els altres visitants. Els llocs d'aturada, com zones de restaurants i àrees de descans i serveis són molt bones per observar aucells i alguns mamífers que s'atraquen molt conscients que ningú els hi farà mal. També hi ha algu-

nes llacunes amb observatoris molt bones per gaudir de bones observacions, tant de mamífers com d'aucells.

La caça furtiva

La creació del gran parc transfronterer no està exempta de problemes. La retirada de la gran tanca oriental, de 200 quilòmetres d'extensió, que separava el Kruger de Moçambic, ha facilitat l'increment de la caça furtiva per part de caçadors procedents d'aquest darrer país. En finalitzar la guerra civil a Moçambic, una gran quantitat d'armes de foc, principalment el fusell d'assalt AK42, han quedat fora del control de les autoritats moçambiqueses. Però també es practica el furtivisme amb tot tipus de paranys. La caça va dirigida tant a obtenir carn per a la seva venda a la po-

blació, com per extreure pells d'animals i banyes de rinoceronts. Per aquest motiu, tots tres països tenen una potent guarderia connectada entre si per poder combatre aquesta lacra.

Els números treuen el son als conservacionistes. Sud-Àfrica acull la major quantitat de rinoceronts blancs del món. L'augment de la demanda de les banyes a diversos països d'Àsia, a causa de la creença que la seva pols té propietats afrodisiaques i medicinals, ha provocat les matances i ha reduït significativament les poblacions d'aquest mamífer, conduint-lo cap a l'extinció. Els guardabosc han expressat recentment la seva frustració als mitjans de comunicació perquè els tribunals triguen massa a processar els presumptes caçadors furtius de rinoceronts que han estat arrestats. Molts queden en lli-

bertat sota fiança i continuen cometent més actes de caça furtiva d'aquesta espècie. Un total de 259 rinoceronts han estat caçats furtivament per les seves banyes a Sud-àfrica en els primers sis mesos del 2022. Però la caça de rinoceronts al Kruger està disminuint arran de l'increment de la vigilància i, per aquest motiu, els furtius ara cerquen les seves preses a altres zones menys vigilades. El 1971, el rinoceront negre es va reintroduir a Kruger, on s'havien extingit localment el 1946.

Un altre problema és que certes comunitats locals, que viuen d'una agricultura de subsistència, creuen que els elefants, molt abundants, seran un greu problema pels seus conreus i amenacen a matar-los si els hi causen danys.

Altres coses a veure

Aquest parc té una llarga història d'ocupació humana que es remunta a més d'un milió i mig d'anys. Els caçadors de l'edat de pedra varen ocupar aquestes planes a la recerca de preses. S'han localitzat nombrosos emplaçaments arqueològics. Diferents pobles han viscut aquí, desplaçant els uns als altres, com els Bushmen, els boiximans i els Nguni. Es poden visitar ruïnes arqueològiques a Thulamela i Masorini i paga la pena veure els nombrosos exemples d'art rupestre, incloses pintures, dispersos pel parc que són dignes d'explorar. •

Pigarg africà *Haliaeetus vocifer*.